

Mohly by se poflakovat po venku a nic nedělat. Ale jim se líbí, když můžou tancovat a rapovat. Dětem ze Základní školy T. G. Masaryka v Bohumině-Pudlově se nově věnuje **romský raper Lukrecius Chang**. Každý týden za nimi přichází do školy a po vyučování spolu nacvičují číslo, které v dubnu předvedou na školní akademii.

Učí děti rapovat, ony ho za to zbožňují

Opakuj: Lásko má, jediná, seš tak nevinná, rapuje osmadvacetiletý Lukrecius z Karviné. Desetiletý Saša ho bere za slovo, přitom gestikuluje jako dospělý raper. Jeho přibližně stejně staré spolužačky se nadšeně přidávají. „Budeme tancovat?“ ptá se Saša. „Jasně,“ odpovídá Lukrecius a děti vypísknou nadšením. Mají ho rády, poslouchají, o čem jim vypráví, respektují ho a on je zase chválí, jak jim to rapování pěkně jde.

Jsmo na základní škole, která sídlí v ne moc příjemné bohumínské lokalitě, říká se jí Pudlov. Tátové zdejším žáků jsou buď ve vězení, anebo nemají práci, tak sedí doma a pobírají sociální dávky.

„Děti to vidí a napadají je, proč by se v životě snažily, když je jasné, že žádnou práci nikdy nesežnou a stejně jako jejich rodiče budou na dávkách,“ říká ředitelka Základní školy T. G. Masaryka Jarmila Horová.

„Já to dokázal, ty můžeš taky“

Takový přístup dětí se jí ani trochu nelíbí, proto školu přihlásila do mezinárodního projektu Romský mentor. Co je jeho cílem?

Do vybraných českých škol přicházejí Romové, kteří něco dokázali – mají práci, jsou úspěšní a dětem můžou říci: „Já jsem to dokázal, ty můžeš taky, když budeš chtít.“ Lukrecius Kišš, který si říká Chang, je jedním z nich. Učí děti rapovat, tancovat, s těmi staršími cvičí a učí je základy sebeobrany. Vypráví jim o tom, co dělá a že pracuje jako asistent prevence krimi-

minality. „S dětmi začal cvičit poslední týden v lednu. Jindy je plná třída žáků, naposledy jich tu bylo pětadvacet, jenže teď jsou nemocní, tak jich přišlo méně,“ vysvětluje Jarmila Horová.

Děti poskakují po třídě, snaží se napodobit staršího Lukrecia. Snad nejvíc ze všech to baví Sašu, který kvůli nedostatku růstového hormonu vypadá na šest, nicméně je mu deset let.

Jejich rap obletí republiku

Hudba s ním cuká ze strany na stranu. Lukrecius o něm s oblibou říká, že z něj bude hvězda. Ostatním tleská a říká jim „děti moje“. Brzy se do rytmu pohupuje také ředitelka školy.

„Je to nakažlivé,“ směje se Jarmila Horová, „za chvíli budu rapovat i já.“

Lukrecius slíbil, že až se děti naučí píseň nazpaměť, nahraje ji s nimi ve studiu, aby pak obletěla celou republiku. Děcka jsou z toho u vytržení.

Píseňka dozní a mentor zavěsí: „Teď to zkusíme bez hudby.“ Saša se culí, ví, že bez doprovodu mu to ještě nejde.

Ale Lukrecius ho nenechá bezradně stát, právě naopak. Pomáhá mu správně vyslovovat slova a pak vyzve také ostatní děti, aby se přidaly.

„Pojďte, ale postavte se, neseďte. To se týká i vás, holky. V klidu, volně. Máme toho hodně před se-

V pohybu

Lukrecius se sice věnuje dětem z Pudlova teprve od ledna, ale mnohé z nich už projevily značné pohybové nadání. Příkladem je desetiletý Saša (na pravém snímku), který bude podle svého „učitele“ hlavní hvězdou akademie.

2x foto: Alexandr Satinský, MAFRA

bou,“ slibuje osmadvacetiletý Karviňák a jeho sliby nezůstanou bez odezvy. „Tý jo!“ vydá ze sebe Saša nadšeně.

Jedenáctého dubna se všichni sejdou na školní akademii, kde předvedou, co se naučili.

„Musí se na ni připravit. Lukrecius slíbil, že až se děti naučí píseň nazpaměť, nahraje ji s nimi ve studiu, aby pak obletěla celou republiku. Děcka jsou z toho u vytr-

žení. Teď to pletou, ale my je budeme mít rádi, i když to nebudou umět. Hlavně ať sem chodí,“ usmívá se ředitelka školy. Všechny volnočasové aktivity s Lukreci- em potrvají až do konce června. Děti se s ním sejdou celkem šestnáctkrát.

Do projektu, který má v České republice na starosti sdružení Romea, se zapojilo osm českých škol. V Moravskoslezském kraji

jsou dvě z nich – v Bohumině a na Ostravsku, kde na děti působí zas někdo jiný. Lukrecius Chang pracuje jako romský mentor poprvé a moc ho to baví.

„Děcka mi píšou po Facebooku, že se těší na další hodinu. Mají radost, to jde vidět. A jsou super. Padli jsme si do noty. Kdyby projekt pokračoval, moc rád bych s nimi zase pracoval,“ říká tanečník z Karviné. **Petra Bartíková**

Kdo je Lukrecius Chang

■ Jeho pravé jméno je Lukrecius Kišš, je mu 28 let a pochází z Karviné. Pracuje jako **asistent prevence kriminality** u Městské policie Karviné.

■ Od dětství miloval **tanec a kickbox**. Líbilo se mu, jak tancoval Michael Jackson, rád napodoboval jeho taneční pohyby. Vystoupil na několika menších akcích hlavně ve školách, začal si více věřit, psát písničky a také rapovat. Dnes má za sebou řadu vystoupení, například v **Dobrá ránu České televize** nebo v **Noci s Andělem**.

■ Lukrecius Kišš, přezdívaný Chang, vydal vlastní album s názvem **Jedinečný**. Mimo to se loni zapojil do **mezinárodního projektu Romský mentor**, který má u nás na starosti sdružení Romea.

■ Lukrecius působí jako **mentor na Základní škole T. G. Masaryka** v Bohumině. Zdejší žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí učí rapovat, tancovat a jak se bránit.

Vaším objektivem Fotografie uživatelů serveru rajce.net

Benefiční koncert
Ve Frýdlantu se konal benefiční koncert desítek umělců pro pozůstalé a zraněné z Frenštátu. Koncert uspořádal učitel frýdlantské ZUŠ.

3x foto: fotojarinko.rajce.net

Těžbu uhlí nechceme, trvají na svém města

S novým managementem **společnosti OKD chce jednat** Sdružení měst a obcí na ochranu beskydského regionu

BESKYDY Když v roce 1997 na Valašsku vzniklo Sdružení měst a obcí na ochranu beskydského regionu, jeho součástí se stalo 31 měst a obcí.

Za hlavní úkol si dali účast na tvorbě a ochraně životního prostředí v beskydském regionu ohroženém těžbou černého uhlí. Dělat to mohou především organizováním a koordinováním akcí proti průzkumným a těžebním aktivitám, které hrozí poškozením životního prostředí a rázu krajiny.

Představitelé čtyř bezprostředně ohrožených míst, tedy Rožnova, Frenštátu, Trojanovic a Kunčic projednali v minulých dnech přípravu akcí podporujících zákaz těžby v Dole Frenštát.

„Naším cílem je především zaspání Dolu Frenštát a odstranění černých staveb,“ informovala rožnovská starostka Markéta Blinková. Případná těžba v Dole Frenštát by totiž ovlivnila i druhou stranu Radhoště. „Nemůžeme situaci vnímat tak, že co je za kopcem, to nás nezajímá,“ uvedl mluvčí radnice Tomáš Gross. Těžební aktivity by totiž měly přímý dopad na zhoršení životního prostředí i kvality života v Rožnově.

„Ovlivnění z ostravské aglomerace tady bylo vždycky vyšší než tře-

ba z valašskomeziříčské Dezy nebo odjinud,“ vysvětlil Tomáš Gross.

Těžební společnost tvrdí, že na Frenštátsku neusiluje o těžbu uhlí, ale o důkladný průzkum ložiska. „Z technického hlediska i z pohledu legislativy jde o naprosto odlišné procesy,“ vysvětlil Vladislav Sobol, mluvčí OKD.

„Naším cílem je zaspání dolu a odstranění černých staveb.“

Markéta Blinková
starostka Rožnova pod Radhoštěm

„Tento průzkum by neměl žádný vliv na povrch ani kvalitu života lidí v mikroregionu,“ dodal.

Sdružení chce především dosáhnout odstranění 56 staveb s propadlou lůžkou k podání žádosti o kolaudační rozhodnutí.

Frenštátský stavební úřad už před časem zahájil řízení o odstranění těchto staveb, když zamítl žádost OKD o prodloužení doby trvání staveb do roku 2031. Těžební firma se proti tomuto rozhodnutí odvolala ke Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, který však původní verdikt potvrdil.

Mezi černými stavbami jsou nejen obě těžní věže, ale i jiné obslužné stavby. Některé z nich OKD pronajímá místním podnikatelům. „Pokud by to bylo třeba, nabídneme jim pronájem náhradních prostor, které jsou v majetku města,“ naznačila starostka Frenštátu Zdeňka Leščíšínová.

Další neméně důležitou aktivitou je snaha, aby stát vyřadil uhelné ložisko v okolí Frenštátu ze svých energetických zásob, aby bylo odstraněno z jeho surovinové politiky.

Představenstvo sdružení už vyzvalo k jednání nového ředitele OKD Jana Fabiána.

„Na tomto setkání budeme prezentovat naše stanovisko, které je neměnné a spočívá v tom, že musí být úplně zakázána těžba v Dole Frenštát a důl samotný musí být zaspán,“ upozornila Blinková.

„Se zástupci sdružení se vedení OKD v případě jejich zájmu samozřejmě setká. Stejně jako tomu bylo v minulosti v případě žádosti z Frenštátska,“ reagoval mluvčí společnosti Sobol.

Konkrétní novinky sdružení představí na dubnovém jednání zastupitelstva, kde rovněž předloží zprávu o činnosti za rok 2012.

Michal Trávníček

HISTORIE

Důl Frenštát

1981

Důl Frenštát se začal stavět.

1987

Bylo vyvezeno první uhlí. Důl však nebyl nikdy zprovozněn pro těžbu.

1994

Hornické práce skončily a důlní díla byla rozhodnutím Českého báňského úřadu zakonzervována.

INZERCE

Koupím

Knihy, LP, pohledy, plakáty. T: 603 469 105

Knihy a časopisy

Koupím i LP, pohledy, plakáty. T: 603469105